

КРАТАК ПРЕГЛЕД УСЛОВА ПОСЛОВАЊА И РЕЗУЛТАТА РАДА ЦББиХ **У 2016. ГОДИНИ**

Централна банка Босне и Херцеговине (ЦББиХ) послује у складу са законски дефинисаним циљевима и задацима, првенствено осигуравајући стабилност домаће валуте по моделу валутног одбора.

Упркос погоршаним условима за инвестирање средстава девизних резерви на међународним финансијским тржиштима, прије свега на тржишту еврозоне, на којем ЦББиХ, у складу са законским оквиром, инвестира више од 95% средстава девизних резерви, ЦББиХ је успјела 2016. годину завршити с позитивним финансијским резултатом.

Неповољни услови за инвестирање средстава девизних резерви на међународним финансијским тржиштима су додатно погоршани у 2016. години; просјечни тромјесечни еурибор је са -0,02% у 2015. години смањен на -0,26% у 2016. години (што је драстично смањење у односу на 2008. годину када је износио 4,63%). У 2016. години је, први пут у историји, забиљежен негативан принос на њемачке десетогодишње обвезнице. Приноси на једногодишње, двогодишње и трогодишње обвезнице већине земаља чланица еврозоне су већ више година негативни. Посљедично, просјечна пондерисана каматна стопа на девизне резерве ЦББиХ износила је свега 0,32%, што је за 3 базна поена ниже у односу на 2015. годину, и чак 3,86 процентних поена ниже у односу на 2008. годину.

Финансијски положај ЦББиХ за 2016. годину показује да је укупна актива, односно пасива, ЦББиХ за 10,67% већа у односу на 2015. годину. Укупна билансна сума на дан 31.12.2016. године износила је 9.609.058 хиљада КМ, од чега су девизне резерве (страна актива) износиле 9.531.144 хиљаде КМ. Монетарна пасива ЦББиХ, која се састоји од готовог новца у оптицају, депозита банака и депозита осталих домаћих резидената, крајем 2016. године је износила 8.926.339 хиљада КМ. Укупни капитал и резерве су крајем 2016. године износили 667.432 хиљаде КМ.

Биланс успјеха показује да највеће учешће у приходима чине приходи од камата. У 2016. години су износили 28.740 хиљада КМ (+0,93% у односу на 2015. годину). Нето реализовани добити од продаје хартија од вриједности расположивих за продају у-2016. години износе 8.383 хиљаде КМ и за 15.883 хиљаде су нижи у односу на 2015. годину. Оперативни трошкови у 2016. години су нижи за 2.672 хиљаде КМ у односу на 2015. годину, при чему и даље најзначајнију ставку чине трошкови особља који су у 2016. години износили 18.929 хиљада КМ (-7,36% у односу на 2015. годину). Остали административни и оперативни трошкови, те трошкови одржавања су мањи у 2016. години у односу на 2015. годину као резултат наставка политике рационализације трошкова и стварања уштеда.

У вези с поштовањем аранжмана валутног одбора, Закон о ЦББиХ захтијева да њене нето девизне резерве увијек буду веће од њене монетарне пасиве. Нето страна актива, која представља разлику нето девизних резерви и монетарне пасиве, на дан 31.12.2016. године износила је 602.647 хиљада КМ.

Нето добит за 2016. годину износи 14.062 хиљаде КМ од чега је 60% нето добити (8.437 хиљада КМ) распоређено на рачун обавеза према државном буџету, а 40% нето добити (5.625 хиљада КМ) распоређено у генералне резерве ЦББиХ. Упркос наведеним неповољним условима инвестирања средстава девизних резерви, те самим тим и неповољним условима пословања, ЦББиХ је у периоду 2008.-2016. године остварила око 519,4 милиона КМ добити, од чега је на рачун Министарства финансија и трезора БиХ, које је задужено за буџет институција Босне и Херцеговине, трансферисано око 311,7 милиона КМ, што је дато у сљедећој табели:

Табела Т1. Расподјела добити ЦББиХ за финансијске године 2008.-2016. (сви износи изражени су у милионима КМ)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Укупно 2008.- 2016.
ДОБИТ	199,4	95,8	33,2	45,9	34,1	30,1	35,4	31,4	14,1	519,4
Расподјела дијела добити у буџет институција БиХ	119,7	57,5	19,9	27,6	20,5	18,1	21,2	18,8	8,4	311,7
Расподјела дијела добити у генералне резерве у капиталу	79,7	38,3	13,3	18,3	13,6	12,0	14,2	12,6	5,7	207,7

Извор: ЦББиХ

ЦББиХ је у периоду 1997.-2016. година, остварила укупну добит у износу од око 967,3 милиона КМ, од чега је на рачун Министарства финансија и трезора БиХ, које је задужено за буџет институција Босне и Херцеговине, распоређено око 429,4 милиона КМ.

Законским оквиром су јасно прописани финансијски инструменти у које је могуће улагати девизне резерве ЦББиХ. Како доступне прогнозе и очекивања кретања каматних стопа и приноса, те кретања цијене злата и курса долара, указују да ће опоравак у еврозони бити успорен и неуравнотежен, не може се у скоријем року очекивати значајније побољшање услова за инвестирање на међународним финансијским тржиштима на којима ЦББиХ, у складу са законским оквиром, инвестира средства девизних резерви.

ЦББиХ ће и у наредном периоду остати досљедна политици инвестирања у којој је сигурност портфељ девизних резерви на првом мјесту, у складу са законски дефинисаним циљевима и задацима.

Како се очекује да ће каматне стопе и приноси на међународним тржиштима остати на актуелним ниским и негативним нивоима, биће тешко остварити значајан ниво профитабилности у наредним периодима. Наиме, услед законских ограничења и услова на финансијским тржиштима неизвјестан је будући ниво остварених каматних прихода од инвестирања средстава девизних резерви који би обезбиједио позитивни финансијски резултат, а тиме и трансфер дијела профита ЦББиХ на рачун институције задужене за буџет Босне и Херцеговине.